

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Henrici || Svsonis Viri Sanctita-||te, Ervditione Et
Mi-||racvlis Clari, Opera**

Seuse, Heinrich

Coloniae, 1615

De occultis quibusdam, ijsq[ue] molestißimis tentationibus superandis,
Sermo primus, longe[ue] vtilißimus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38029

D. HENRIC

SVSONIS CONCIONE

ALIQVOT: COMPENDIO CO

PLECTENTES, QVICQVID AD

benè beateque viuendum pos-

sit esse conduci-

bile.

De occultis quibusdam, ysq; molestissimis tenta-
nibus superandis, Sermo primus, longeq;
utilissimus.

LECTVLVS noster flor-

dus. CANT. I.

Sunt qui perplexis vexan-

tur conscientia scrupulis

& mirè torqueantur, ne

admittant remedium, ne

lunt consilium sequi: quæ

Tentati qui
 quales.

Vti & vbi re-
 zipi velit Do-
 minus.

Vbi deliciae
 Domini.
 Cant. I.

ipso Dominum IESVM non sinunt suis in con-
 dibus locum sibi præparare ob suam inquietu-
 dinem, quam abijcere deberent. Vult namq; re-
 cipi Dominus Iesus in conscientia munda, di-
 uersis virtutum floribus adspersa: idq; iuste se-
 tis. Quàm enim dissimilis est Lectus aliquis a
 mænus, rosis, lilijs & diuersis floribus resper-
 sus, in quo suauiter possis dormire ac requie-
 scere, agro alicui inculco, tribulis ac spinis obli-
 to: tam etiam dissimilis est hominis inordina-
 ti conscientia animo benè constituto. Nanquã
 deliciae Domini sunt, in ciuitate florida requie-
 scere. Quod nimirum sensit quandoq; sponsus
 in Canticis, cum sponsa optatis & amorosis co-
 pient

piens amplexibus perfrui, ait dilecto suo: *Lectulus noster floridus: ac si diceret: Thalamus noster obleratus est. Lectulus amoris nostri floridus est. Veni ergo amice optatissime. Nihil enim superest, nisi ut in vlnis immensi amoris tui me suaviter obdormire facias. Porro sunt plerique, quorum conscientia non est floribus ornata, sed cor simo ac sordibus deturpatum. Ii sunt, quorum vitia iam foras sese protulerunt, qui vanis & caducis oblectamentis ac Mundi honoribus aucupandis dediti sunt: de quibus iam dicturi non sumus. Alij sunt, quorum tentationes intus latent, quæ licet plurimæ sint, inter eas tamen tres adeo sunt molestæ & graues, ut eis vix vllæ possint comparari.*

I.
II.
III.

Prima est inordinata tristitia. Secunda, inordinatus animi angor vel pressura. Tertia, vehementis diffidentia. Quod ad primam tentationem attinet, scire oportet precium fuerit, hominem quandoque tanto animi acerore deprimi, ut nihil ei libeat boni agere, sed nec possit quid: licet interim quid sibi desit ignoret, adeo ut etiam si doloris huius causam in seipso explorare velit, nequam inuenire possit. Hunc acerorem rex piissimus David sensisse videtur dum ait: *Quare tristis es anima mea, & quare conturbatus es me?* Tanquam diceret certe aliquid deest tibi, licet ipsa, quid sit, ignores. *Spera in Deo, & melius habebis, quoniam adhuc cum gaudio constabor illi.* Isthæc tristitia plerumque ex ipsa naturali habitudine trahit originem: atque, quod dolendum est, non paucos id quod bene ceperant, facit deserere. Nulli enim mortalium tantam necessaria est inuicta animi constantia & fortitudo,

Conscientia
quæ qualis.

Tentationes
grauiss. tres.

I.
II.
III.
I. tentationis
prosecutio.

Psalm. 42.

Tristitia inordinata vnde
ducat originem.

tudo, atque illis qui cum vitijs suis confli-
 atque ex ijs palmam referre decreuerunt. Ne
 quid possit homo molestiæ adferre quæ
 corporis aduersa valerudo, si sit animo be-
 nignus, & Sancti spiritus consolatione
 fultus? Contrà verò quid illi possit esse de-
 stabile, qui perpetuò quodam animi pondere
 & angore contrahitur ac diuexatur? Debet
 tur summo quisque eniti studio, vt ab hoc
 vicio liberetur. Quòd si quis quærat, qua
 ratione hoc se liberare vitio, animaduertat
 exemplum quod subiicimus: Quendam Sapien-
 tiæ Ministrum circa conuersionis eius in-
 mœror iste inordinatus vsque ad eò occupare
 vt nec legere, nec orare, nec quicquam boni
 id temporis posset efficere. Is ergò die quadam
 in cubiculo suo residens, cum ab hoc vicio ac-
 tẽr diuexaretur, & dolore affligeretur inco-
 mmodabili, vox quædam intellectualis ad eum lo-
 pernè lapsa est eiusmodi: Quid hinc orolito
 resides, & in teipso contabescis? Surge, & meam
 passionem pia mente commemora, meam
 acerbitate pœnarum tuum hunc superabis do-
 lorem. Quibus auditis, surrexit Frater ille, at-
 que ad Domini meditando passionem se co-
 tulit. Et ex eo tempore medicina hac saluam
 sanatus, eius perpetua commemoratione id
 sequutus est, vt nunquam deinceps talem
 turet animi ægitudinem. Altera interna
 tatio, est inordinatus animi angore vel pressio-
 ra. Hoc morbo qui laborant, ratione sua de-
 prehendent quippiam sibi deesse, id videlicet
 quod non satis sint iuxta Dei voluntatem con-
 stituti. Hoc autem vitium inde proficiscitur
 quod

Paradigma.

Passionis Do-
 minicæ me-
 ditatio quam
 quo condu-
 cat.

Tentatio
 interna.

quod quis magnipendit ea quæ ponderanda non sunt, atque speciatim afflictionem, quam (Deo permittente) intus patitur. Sunt autem ^{Afflictiones molestiff. quæ aut quot.} quatuor molestissimæ afflictiones, quas cor humanum possit perpeti: quæ quidem eius sunt generis, ut miseris illis, qui ijs diuexantur, nemo facile possit adhibere fidem, nisi qui eas ipse expertus sit, aut cui id præstitum sit à DEO. Cum enim leuius sentire deberent, hoc est, ubi ad Deum sese recipiunt, tunc grauissimè torquentur, inciduntq; eis ac ingeruntur abominabiles & sceleratissimæ aduersus Deum cogitationes. Atqui afflictiones istæ non propter eâ graues dicuntur, quòd grande aliquod animæ detrimentum adferant, sed ob acerrimum dolorem, quo ipsam configunt. Sunt verò istæ iam dictæ tentationes, ^{IV. grauiff.} Desperatio Diuinæ Misericordiæ, Immissæ ^{tentationes.} cogitationes aduersus DEVM & Sanctos eius, & Tentatio sibi ipsi manus inferendi. De quibus non omnibus hîc iam mihi dicere statutum est, sed de ea cunctaxat, quæ secundum locum obcinet, quæ est Desperatio Diuinæ Misericordiæ. Istæ Desperatio ex tribus causis trahit originem, purâ quòd expendere nesciant quid sit Deus, quid peccatum, & quid Contritio cordis. ^{Desperatio quæ vnde nascatur.} Nimirum Omnipotens DEVS, fons est inexhaustus infinitæ Misericordiæ, ac ingenitæ benignitatis, aded, ut nulla vnquam, quamuis indulgentissima, parens filio suo, quem in suis gestare visceribus, in medijs iacenti flammis tam cupidè ac promptè opitulari queat, ut ^{Pœnitenti quam propitius sit Deus.} DEVS homini pœnitenti, etiam si is, modò id possibile foret, cuncta totius Mundi peccata vel

L 3 millies

OTV
45

millies quotidie perpetrasset. Quid igitur
 facta est, o Deus benignissime, ut plerique
 amabilem sentiant? cur animae multorum
 toperè exultant de te? unde tanto ex te
 que gaudio afficiuntur? Num id illorum
 centia tribuendum est? Minimè. Sed dum
 attendunt culpas, & quam te verè sint indig
 perpendunt: quodque nihilominus adè
 pps liberaliter impartiris & exhibes, cum
 men honorum nostrorum non sis indigus,
 nimirum Domine ipsorum cordibus tam
 suauem & grandem efficit. Nam perinde
 facile est mille, ac vnum, talenta remittere,
 innumeris peccatis mortiferis, sicut vni, ven
 dare. Quae quidem benignitas & dignatio
 omnem vincit benignitatem ac dignationem.
 Quamobrem nec isti vnquam tibi pro merito
 gratias agere dignas possunt, atque inde
 tui laude cordibus & animo colliquescent.
 Sunt ij proculdubio, ut potest scripturis
 confirmari, maiori tibi laudi & honori, quam
 peccassent nunquam, & interim tepidè vi
 rent, nec tantoperè te amarent. Non enim tam
 attendis, ut ait D. Bernardus, quid fuerit ho
 mo, quam quid pro sui cordis desiderio
 velit. Quisquis igitur peccatorum remissio
 nem etiam tot vicibus, quot momenta sunt
 temporis, de te negare instituit, magno vti
 te honore spoliare molitur. Peccatum nanqu
 de caelis in terram te attraxit: te, inquam, re
 demptorem tam pium & amabilem, qui non
 momentis omnibus in gratiam recipere para
 tus es. Hac ratione qui, quid sit Deus, ponderat
 nouit, is (Dauidè teste) DEO diffidere, vel er
 milie-

Psal. 13.

Peccatores
 qui quibus
 iustis apud
 Deum praesentent.

Bernard.

Deum poenitentis
 res momentis
 omnibus recipere.

miseri-
cordiam desperare non potest. Secun-
dum est, quod penſitare neſciunt, quid ſit pec-
catum. Certè verum peccatum illud duntaxat
cenſendum eſt, ſi quis deliberata ac certa volū-
tate ſciens atque volens abſque Ratione relu-
ſtatione à Deo ſe auertat, & ad iniquitatē tranſ-
ferat. Porrò ſi vel ſingulis momentis cuiquam
cogitationes malæ incidant, eæque aded exe-
crandæ, vt ſimiles nec cor humanum effinge-
re, nec lingua effari queat, de quocunq; etiã
illæ ſint, ſiue de Deo, ſiue de creaturis, atque i-
ſtuſmodi homo in hoc ſtatu vno vel altero,
vel pluribus etiã annis contravoluntatis ſug-
renixum perſiſtat, modò ratione eas auerſe-
tur, repellat & reſpuat, ita vt plena delibera-
tione & integra voluntate talibus conſentire
nolit, ſed potius obluſtetur, cùm natura eiuf-
modi patiatur, peccatum mortiferum nequa-
quam admittit: quod poteſt ſacris literis & Ec-
cleſiæ Catholicæ ſententijs, per quas docet nos
Spiritus ſanctus, comprobari. At verò laet hîc
occulca quædam preſſura, quæ eſt reuerà tenu-
iſſimus quidam & ſubtiliſſimus funis, qui hîc
poſſit contingere. Ea eſt, ſi cui mala ingeratur
cogitatio, ei quæ cum delectatione quadam is
intendat, atque ſui ipſius oblitus, non aded ce-
leſtiter animum inde reuocet. Putat enim hoc
iſo, cum voluntatis conſenſu & deliberata
ratione illi ſe intendiſſe, ac ſeiſo neglecto, cõ-
miſſiſſe culpam mortiferam. Quod abſit vt ita
credamus. Eſt nanque multorum ſanctorum
Patrum concors ſententia, rationem ſæpenu-
merò importunis cogitationibus in animum
irruentibus, atque etiã delectatione quadam
L 4 præue-

Peccatū quid
proptiè ha-
bendum.

Cogitatio-
nes malæ quæ
quò non ſint
noxie.

Preſſura quæ
qualis.

Conſolatoria
ſententia.

OTV
43

præueniri, idque interdum non parua mor-
 sed longo tempore, antequam ratio per ma-
 ram deliberationem sui ipsius plenè compa-
 fiat: Tum verò ea admittere vel reijcere, pec-
 catum committere vel respuere posse. Quo-
 cum ita sit, non est cur peccati mortiferi re-
 se isti arbitrentur, si sanæ atque Catholicæ do-
 ctrinæ fidem commodare volent. Augustinus
 nanque peccatum aded dicit esse voluntarium
 ut si voluntarium non sit, neq̃ peccatum sit. Et
 Doctores affirmât, si Eua sola pomum edidit,
 nec hoc in scelere consensum ei præbuisse A-
 dam, nihil id nobis obfuturum fuisse. Eodem
 modo qualescunq̃ cogitationes portioni se-
 tiuz ingerantur absque rationis vero faupre
 consensu, peccatum mortiferum non efficiunt.
 Tertium quod ipsis officit, est, quod pondera-
 re nesciunt quid sit vera cordis contritio. Est
 enim Contritio virtus quædam, quæ liberat
 hominem à peccatis eius, si sit cum discretionis
 coniuncta. Dicit nanque D. Bernardus, in di-
 cretam contritionem displicere DE O. Iudas
 Domini proditor & Cain fratriçida, confessi
 sunt, & diffisi sunt: & ided non defuit illis pen-
 nitentia siue dolor, sed is fuit absque modo &
 inordinatus. Alter, *Peccavi*, inquit, *tradens sa-
 guinem iustum*. Alter, *Maïor est*, inquit, *iniquitas
 mea, quam vi ventam merear*. Sic & illi de quibus
 nunc agimus, sæpe inordinata quadam con-
 tritione vel dolore obnubilati, aiunt apud se
 Malum est nos vivere. Cur tandem nati sumus?
 O si mori citius contingat: pluraq̃ id genus a-
 lia, quibus DE V M plerumq̃ grauius offendit,
 quàm illis, quæ ipsi metunt, peccatis. Quis
 quis er
 peenit
 peccat
 ciam g
 in tua
 immar
 tuus f
 culo,
 Sunt p
 confic
 Primu
 facile
 etiam
 mè, q
 ac leu
 nûs fi
 eis in
 quem
 Liber
 causa
 cant:
 filij,
 vel re
 teme
 afflic
 eis fo
 Diu
 rere:
 cere c
 ab ip
 sto D
 in eis
 mul
 tur:

August.

Peccatum ex
 voluntate so-
 la pendere.

Contritio
 quæ qualis
 Bernard.

Math. 27.
 Gen. 4.

Desperantiũ
 voces.

quis ergo veram cordis optat contritionem & penitentiam consequi, sit in seipso humilis, peccatum auerfetur, & firmam in DEVM fiduciam gerat. Hinc ipsa aeterna ait Sapiencia: *Fili, in tua infirmitate ne despicias teipsum; sed ora Dominum, & ipse curabit te.* Certè nimium ille factus fuerit, qui dum vno se sentit orbatum oculo, etiam alterum ipse sibi vult excutere. Sunt porrò **SEX** quædam in istis meticuloſis consideranda hominibus, quæ illis inesse solent. Primum est, quòd multum à vero aberrant, nec facile cuiquam in his fidem præbere volunt, etiam cui alioqui credere deberent: illis maxime, qui ea dicunt: vnde possint consolationem ac leuamentum accipere, quibus plerunque minus fidunt, quam illis qui moleſta & contraria eis ingerunt. Id verò ex interno cordis dolore, quem ferè continuum patiuntur, ipsis accidit. Libenter etiam consilij & auxiliij obtinendi causa moleſtias suas alijs queruntur & explicant: quòd tamen ita passim facere, non est consilij, cum vix vllum inde reportet subsidium vel remedium. Immo quanto plura huic malo remedia comparare nituntur, tanto ipsorum afflictio fit vehementior. Consultum autem eis foret, verum aliquem DEVM timentem, in Diuinis literis eruditum ac expertum, inquirere: cui etiam sine omni hæſitatione acquiescere debent. Siquidem in extremo iudicio non ab ipsis, sed ab istiusmodi viro religioso & docto DEVS rationem reposcet, si saltem ipsi, & in eis est, tacere studuerint. Secundum est, quòd multiplici eodemque vano timore sollicitantur: vnde fit, vt nunquam sibi benè confiteri

Ecclesi. 35.

Sex quædam in meticuloſis notanda.

I.

Secreta quæ qui alijs reuelat.

II.

L 5 videan-

OTW
45

Quæ peccata
solum confite-
nda.

Scrupuloso-
rum conso-
latio.

III.

Simile.

videantur, quamlibet doctus sit ille cui con-
tentur. Quantumvis etiam quod in se est, fac-
ant, nunquam tamen veram animi tranqui-
litate[m] & pacem pectoris obtinent: cuius illi
potissimum causa est, quod discernere neque-
ant, quæ peccata oporteat expresse & distinctè
confiteri. Sola nimirum peccata mortifera
quantum fieri potest, distinctè & expresse con-
fiteri obligamur: leuiiores verò & quotidiana
culpas, generali quadam enarratione expos-
isse satis est. Cum autem in antedictis tentatio-
nibus nullius sint rei peccati mortiferi, nõ ne-
cesse habent, immò nec debent homines isti om-
nes ipsis incidentes cogitationes ita distinctè
& expresse confiteri, sed generali duntaxat ex-
positione eas aperire, satis est, idque iuxta con-
siliu[m] prudentis confessarij. Enimverò Tarta-
reus spiritus hac confitendi scrupulositate, cor-
dis pacem & quietem, perturbare molitur: atque
eam ob rem obstitendum est illi. Nam quo illi
magis obtemperatur, eo conscientia fit proli-
xior & intricatior. Tertium est, quod certa vo-
lunt scientia esse præditi earum rerum, in quibus
non potest haberi certitudo. Scire nanque
volunt atque ad id certi esse, nulli se peccato
mortifero obnoxios teneri. Atqui (si scriptis
sanctorum fides habenda est) nemo in hac vita
tam felix, tam bonus, tam doctus inuenitur, ut
certus possit esse se in Dei gratia vivere, nisi id
illi diuinitus sit reuelatum. Sufficit hac in par-
te, si diligenter explorata conscientia, nullum
certum mortiferum peccatum in ea compe-
riatur. Itaque hoc pacto certo scire velle, ex
ignorantia proficiscitur: ut si, verbi gratia,
puer

puer aliquis nôsse velit, quid suo in pectore tractet Imperator. Eam ob rem sicut aduersa valetudine laborantem medico suo credere oportet, tanquam morbum ipsum melius, quàm possit ægrotus, perspectum habenti: sic & huius farinae homines prudenti cuiusdam confessorio mortem gerere & acquiescere tenentur. Quartum est, quod erga Deum quadam mouentur impatientia: quæ sanè ex eadem ipsa, qua perpetim affliguntur, dira vexatione nascitur. Cum enim alijs aduersitatibus & molestijs parùm aut nihil sint exercitati, contingit eis perinde vt equo effreni ac indomito, ad currum religato, qui dum ex nimia fatigatione & lucta perpetua maceratur, nec se potest excutere, paulatim modestiùs sese gerere incipit. Ita & isti quamdiù suis afflictionibus sese opponunt, & necdùm funditùs Diuinæ se permiserunt ac resignarunt voluntati ad perferendum æquanimiter cruces illas quibus præmuntur, grauitèr torquentur: & tamen perpeti eas necesse est, donec misericors Deus illorum laborem & patientiam respiciat, qui optimè nouit, quando eis expediat ab hisce molestijs liberari. Nihil igitur æquè est necessarium, quàm se ad ipsas tolerandas afflictiones humiliter resignare & offerre, quandiu visum erit Domino, atque illius opem patienter implorare, & bonorum hominum preces sibi conciliare. Quintum est, quòd nulla in re tantoperè errant, quàm quod malis cogitationibus ipsis sese ingerètibùs respondere & credere, atq; ratione eis obniti, & cum eis in disputatione ingredi volunt. Quod quidem cuprimis

cauerè.

IV.

Lepida assimilatio.

Quid quibus maxime necessarium.

V.

OTV
45

Cogitationes
quæ qui susti-
nenda aut
pellenda.

VI.

Nuquam
preces pro
pter afflictio-
nes, etiam ma-
ximas, omit-
ti debere.

Gregor.

cauendum est. Dum enim aduersum eas luctu-
ri instituunt, eo ipso ad eò eis implicantur, &
vix supersit quæ possint euadere. Satius ergo
erit, absque contentione, argumentatione
resistendi conatu confestim inde se auertere,
ad id, quod primum vel audire, vel videre, ve-
nisse contigerit, se conuertere: ac si dicant: Sin-
susurria tua tibi, nihil ea ad me pertinent. Lo-
ge es scelestior, quam vt ad ea tibi responderem
velim. Nam quo ea minus curantur, eo citius
profligantur: atque id iterum iterumque facien-
dum est, donec in vsum vertatur. Hæc autem
illi soli capiunt, qui ea in seipsis sentiunt. Sextus
est, quod quanto sacratiores sunt tempora, & ip-
si se ad DEVM libentius adiungerent, tanto
iporum afflictio est acrior, ita vt nec vnam
quidem orationem Dominicam vel Angelicam
salutationem absque eiusmodi diabolicis sus-
surrijs explere queant. Quo fit, vt quadam ve-
lut desperatione correpti, preces intermittant,
& hoc pacto secum loquantur: Ecquid ista no-
bis oratio prodesse queat, tot sordibus cõspur-
cata? Sed in hoc errant vehementer, & suo hosti
obsequuntur, cuius hoc præcipuum studium
est, vt eos faciat spiritualia exercitia neglecti
habere ac postponere. Nesciunt profecto, ora-
tionem suam cum cunctis illis incidendis ma-
lis cogitationibus, de quibus dolent, non me-
diocriter gratam & acceptam esse omnipoten-
ti DEO. Sæpe namque (vt D. Gregorius ait) mens
humana ad eò perturbatur, vt seipsam eruere
nesciat: sed in præsentis dolore & angustia cõ-
stituta, ipsa pro eadem ante DEVM oculos aduer-
sitas deuotissime interpellat. Ipsarum passionis
amar-

amaritudo in oculis illius resplendens, citius
 eum illi, quam alia exercitia, inclinatur, & velo-
 cius adesse compellit. Nullum itaque propter
 ea opus bonum negligendum est, nec Preces &
 Templi visitatio, quæ imprimis contraria &
 molesta est dæmonibus, vnquam intermitten-
 da. Quod enim ita affecto de orationis puritate
 decedit, id illi ex afflictionis molestia accedit,
 nec minimum placet eiusmodi oratio pijs-
 simo creatori. Fit enim non tardè, vt eos qui vix ver-
 ba sonare queunt, propensius exaudiamus,
 quam qui incolumi sunt voce & corpore. At
 verò quanto magis ab oratione desistimus, eo
 amplius hosti nostro obtemperamus. Denique
 cum sit satis superque probatum, nihil in his re-
 bus peccati inesse. potest hoc loco eiusmodi
 questio incidere: Cur misericors DEVS tam
 duris afflictionibus diuexari homines ante di-
 ctos patiatur, cum vix vlla corporis poena vel
 cruciatus eis possit commemorari, quem non
 malint, quam hanc desperationis impugnationem,
 perpeti. Ipsi quidem & nonnulli simplices,
 qui neque scientia, neque experientia ista
 nouerunt, ipsorum vitio eos ita affligi putant.
 Sed id verum non esse vel inde liquet, quod
 per plures etiam vitæ sanctitate insignes, eius
 generis vexationibus exercentur, quemadmodum
 tum experientia quotidiana, tum sanctorum
 scripta testantur: atque ediuerso homines
 impurissimi plerunque nihil inde sentiunt aut
 patiuntur. Immo quibusdam in ipsa pueritia,
 dum adhuc nulla perpetrarunt peccata grauiora,
 istæ vexationes occurrunt. Si quis verò
 post Monasticæ vitæ aliquod susceptum genus,
 aut

Ariditas quæ
 quado deuotioni
 praestes.

Questio non
 ociosa neque
 inutilis.

OTV
 45

Signum diuini
erga pec-
catores amo-
ris quod.

Est desperatio
vexatio-
ne qua elici-
antur com-
moda.

aut post agnitam veritatem ob suam culpam
eas patiat, debet ea ex causa gratias vberius
gere Deo. Vt enim sacra affirmant litera, in
Diuina dilectionis indicium est, multo tem-
pore non finire peccatoribus ex sententia ag-
re, sed statim ultiones adhibere. Quare autem
sapientissimus Deus hac desperationis impo-
nitione homines profundius humiliet, & ve-
hementius compescat ac edomet, quam alijs ob-
fessionibus, id in illius Maiestatis arcanis re-
conditum est: quod etiam sic illi accipere de-
bebunt. Nam cum ille omnium corda, men-
tes, moresq; hominum perspecta habeat, tan-
quam fidelissimus medicus id singulis adhibet
& procurat, quod eis praecipue conducibile sit.
Quod si quis percontetur, quam hac vexatio-
desperationis utilitatem habeat, fidenter re-
spondeo, plurima, eaque haud vulgaria hinc
posse bona proficisci. Primum namque ho-
mines natura superbi, nulla alia ratione meli-
us & occultius ad veram humilitatem virtutis
omnium Matrem perducere possent. Nam
qui hac tentatione premuntur, deformitate &
spurcicia incidetium cogitationum, immanti-
tatem & turpitudinem metiuntur peccatorum,
quod ita non esse, iam ante probauimus. Sane
vel semel tantum sibi ipsi vanè placuisse, possit
coram Deo multò hominem deformiorem effi-
ficere, quam vel mille, licet immanissime eius
generis ingesta cogitationes. Quod est perspi-
cuum in Lucifero, qui nullam talem sentiens
impugnationem, foedissime lapsus est. Permit-
tit autem Deus hac molestia vexari hominem,
vt qui haecenus pra animi fastu seipsum agno-
scere

scere noluit, saltem hac afflictione ad sui cognitionem perducatur. Ita fit, ut qui prius alios habebat despectui, iam ab omnibus sibi meritò contemnendus videatur. Quo quid illi esse utilius, aut quid magis eum in Deum reducere queat? Est enim impossibile, ut verè humilem Deus perire sinat. Quamobrem tum ex scripturarum sententia, tum ipsa rei veritate, qui huiusmodi ferunt crucem, Dei omnipotentis sese pedibus aduoluere, & hanc ipsam execrabilem tentationem, per quam tam præclaræ virtutis gratiam obtinent, pia erga Deum gratiarum actione velut inaurare deberent. Ita namque afflictio hominem ex ipsis tartari faucibus ereptum, in cælo collocat, atq; ab innumeris seruet peccatis, dum tantùm illi faceffit negotij, ut omnium interim vanitatũ quadam oblivione capiatur: quod est reuerà utilissimum. Adeoq; ad virtutes omnes capessendas non parum fert subsidij: Qui enim hanc perpetiuntur, tam miserè vexantur, ut virtutes ceu remedij loco sectentur: nec quicquam eis impossibile videtur, quo suam possint crucem euadere & obliuisci. Quod tamen quamvis seridè agant, aut nihilominus sapè eos DEVS hac miseria discruciarì finit, donec post multorum operum bonorum coaceruatione, homines reddantur gratia & virtutibus locupletes. Hic iam

Sap. 8.

considerare libet, quam suauiter & benigne æterna Sapientia cuncta disponat, quando etiam id, quo in sui perniciè cedere pleriq; autumant, ipsa moderante, in præcipuam eorum salutem cedit. Magnam præterea Purgatorij partem hæc tollit afflictio, eamque tolerantibus impendit

OTW

45

Purgatorium
quomodo
hic ferant
2. Cor. 4.

2. Cor. 4.

Paradigma.

pendio prodest, ac præmium immensum conciliat. Quamuis enim multorum se criminatores arbitrentur, sed apud DEVM inter electos Martyres numerantur: cum nulli dubium esse queat, eiusmodi perpetuam vexationem longè esse toleratu molestiorem, quam tantis ictibus unum collo exceptum. Denique ipsam vexationem magnæ esse dilectionis Dæi argumentum ac præfagium, tam scripturarum testimonijs, quàm ipsa veritate probatur: quippe quam & copiosa gratia, & multorum secretorum reuelatio sit subsequutura. Debent igitur homines ante memorati non solum patienter, sed & libenter eam perpeti, certi, breui hanc acerbitatem & leue ac momentaneum tribulationis huius supra modum in sublimitate atque gloria pondus in ipsis operari. Cuius hic breue exemplum subiicimus. Virgo quædam dicata, vna ex supradictis tentationibus vexabatur, quæ post obitum suum cuidam apparens, eam se Purgatorij loco sustinuisse, ac deinde sine medio ab omnipotente DEO in celestia regna susceptam asseruit. Quod & nobis præstet CHRISTVS IESVS, in secula benedictus, Amen.

De diuersis percontationibus, de profunda humilitate, resignatione, nostris ipsorum abnegatione, & excessu in Deum.

SERMO II.

Miserunt Iudæi ab Hierosolymis Sacerdotes & Leuitas ad Ioannem, vt interrogarent eum, quid diceret de Iesu, quem dicebant Christum filium Ioseph.